

KJV 2011-2012 (GROEP 4)

Met je hoofd boven water / Gideon Samson (door Els Debuyck)

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.b)

Gideon Samson (Den Haag, 1985) ging samen met zijn twee zussen naar een Montessori-basisschool. Wanneer zijn verplichte werkjes klaar waren, gebruikte hij de rest van de tijd om te schrijven. In de pauzes holde hij achter een bal aan. Hij kon lange tijd maar niet beslissen wat hij het liefste zou worden: schrijver of profvoetballer. De schrijfdrang won het pleit.

Als hij mag kiezen tussen een boek en een film, dan kiest hij voor... een leeg schrift en een pen. Want dat kan nog elk boek worden en dat vindt hij een fijn idee.

🌐 www.gideonsamson.nl

De illustraties zijn van **Peter-Paul Rauwerda**.

Kort samengevat

Gied heeft een bloedhekel aan schoolzwemmen. Bijna iedereen in zijn klas heeft al zwemdiploma's, behalve hij. Gelukkig is er de man met de duiven, die hij op weg naar het zwembad altijd op een bankje ziet zitten. Als de man er zit, zal het wel lukken met de zwemles, denkt Gied. Tot het bankje ineens leeg blijft. De man is verdwenen. Gied heeft hem hard nodig en gaat op zoek.

Om te starten

Je kan het lied *Een doodgewone jongen* van Bram Vermeulen laten horen en de tekst meegeven aan de juryleden. Het lijkt me leuk om een korte vergelijking met het boek te maken, aangezien ze allebei gaan over angst bezweren:

- Waar is de jongen uit het lied bang voor? (Voor achtervolgers.)
- Hoe bezweert hij zijn angsten? (Hij doet bepaalde dingen om zichzelf veilig te stellen.)
- Waar is Gied uit het boek bang voor? (Voor het schoolzwemmen.)
- Hoe bezweert hij zijn angsten? (Hij rekt op bepaalde dingen van buitenaf: dat hij het 'goede' plaatsje in de bus heeft, dat de man met de duiven in het park zal zitten.)

Een doodgewone jongen vind je op de cd *Achter mijn ogen*, van Bram Vermeulen.

Stel je voor

De juryleden mogen – als het lokaal zich daartoe leent – door elkaar zitten of liggen met de ogen dicht. De begeleider vertelt: we gaan naar het jaar 1994. Je bent even oud als nu. Het is vakantie en mooi weer. Bij jou thuis staat geen computer. Je hebt geen gsm. Je kan niet chatten of mailen of sms'en. Je hebt geen gameboy of spelcomputer. Je hoeft niet te helpen met je ouders. Je hebt een hele dag vrij. Wat ga je doen?

Geef de juryleden één minuut de tijd om hierover na te denken. Ze blijven zitten of liggen met hun ogen dicht. Na één minuut tik je iemand aan. Die mag dan vertellen wat hij bedacht heeft dat hij zou doen. Daarna komt iemand anders aan de beurt, enzoverder...

Als de juryleden dit leuk vinden, kan je dezelfde vraag stellen met als verschil dat het nu slecht weer is.

Bespreking

Plaats 3 stoelen vooraan. Wie een antwoord wil geven op een vraag, gaat op de middelste stoel zitten om antwoord te geven. Wie iets bijkomends wil zeggen, mag plaatsnemen op één van de andere stoelen. Als een vierde persoon iets te zeggen heeft, steekt die zijn hand op. Dan moet er een stoel vrijgemaakt worden.

Zie voor deze methode van praten over boeken ook: *Vertel eens* van Aidan Chambers (Biblion, 2002) en *Methode Chambers* op www.kjv.be/begeleiders/handboek.php

Basisvragen

- Wat vond je leuk/grappig aan het boek?
- Was er iets moeilijk of onduidelijk?
- Zag je bepaalde patronen of verbanden?

Algemene vragen

- Staat er iets in het boek dat je zelf ook meegemaakt hebt?
- Wat ging jou op dezelfde manier of wat ging anders?
- Welke stukken van het verhaal herinner je je het best?
- Wat ga je anderen over dit boek vertellen? Wat ga je zeker niet vertellen?
- Ken je mensen die dit boek mooi zouden vinden?
- Weet je over van de schrijver? Waarom zou hij het verhaal geschreven hebben? Zou je dat willen weten?

Speciale vragen

- Wie vertelt het verhaal?
- Weet je altijd heel goed hoe de hoofdpersoon (Gied) zich voelt?
- Speelt er iemand mee in het verhaal over wie niets gezegd wordt, maar die toch heel belangrijk is?

- Welke personages vind je aardig? Welke niet? Gied, de mama van Gied, mister John (de papagaai), Bart, Job, juf Ineke, de Chineesjes, meester Sjon, Boele de Beer, Mina Driepoot, de oude heer Raas, de mooiste mevrouw op aarde...

Vertel eens...

De inhoud

- Je kan met de lezers de inhoud overlopen. Er zijn 16 hoofdstukken. Van welk hoofdstuk hebben ze het meest/minst genoten? Vertel!
- Een pratende papegaai:
(p. 22) 'Ik haat het,' zeg ik. 'Hij haat het,' zegt mama. Mister John draait jaloers zijn kop weg omdat iemand anders voor papegaai speelt.
- Kennen de lezers het begrip BOM?
- Mijn boekje met trucs: 'Zoals iedere avond komt ze nog even bij mij kijken en zoals iedere avond voelt ze aan mijn nachtlampje. Koud is lief slapen. Warm is stiekem lezen. Mama houdt geen rekening met zaklampen.' (p. 46) Kent iemand nog andere trucs die niet in het boek voorkomen?
- Gied sluit vriendschap met oudere mensen. Aan leeftijdsgenoten vertelt hij niet over zijn angst, aan sommige (wildvreemde) volwassenen wel.
- Gied voetbalt nooit mee op donderdagmiddag omdat het dan schoolzwemmen is, want als je bang bent is er geen plaats voor iets anders in je hoofd. Herkennen de lezers dat? Vertel.
- 'Om een ja als een neen te laten klinken moet je nogal je best doen.' (p. 107)
Vinden de lezers Gied echt een durver zoals sommigen beweren? Je kan eventueel het volledige fragment nog eens hardop lezen.
- De oude heer Raas heeft een gebruiksaanwijzing (zie p.107). Wat betekent dat volgens de lezers?
- Waarom is de oude heer Raas vriendelijk tegen de mooiste mevrouw op aarde maar niet tegen Gied?

De stijl

Gied vertelt en vertelt. Hij beschrijft wat hij meemaakt, wat hij denkt en voelt. Als lezer word je niets opgedrongen. Je krijgt je de kans om heel veel dingen *zelf in te vullen*. Dat maakt het lezen net leuk. Of niet? Wat vinden de juryleden hiervan? Vertel.

In een interview zegt Gideon Samson: 'Niet wat er gebeurt, maar hoe je het vertelt – dat is wezenlijk.' Wat vinden de juryleden van die uitspraak? (www.joukjeakveld.nl/publicaties/parool/item/interview-gideon-samson)

Filosoferen

Bij het filosoferen over boeken is geen plaats voor anekdotes of persoonlijke ik-verhalen. Vraag de juryleden om duidelijke argumenten. Alle antwoorden zijn juist. Iedereen is volledig vrij om deel te nemen aan de discussie of niet.

Zie ook: *Filosoferen met kinderen* op www.kjv.be/begeleiders/handboek.php

Angst

- Zijn er veel soorten angst? Welke?
- Zijn alle mensen van hetzelfde bang?
- Bestaat angst in gradaties? (van weinig angst tot heel veel angst)
- Waar komt angst vandaan?
- Kan angst lang duren?
- Kan je angst overwinnen?
- Wat is het tegenovergestelde van angst?
- Bestaan er mensen die nooit bang zijn?
- Bestaan er mensen die altijd bang zijn?

Tekenopdracht

Laat iemand p. 77 herlezen, over Gied die een huis zoekt dat er vriendelijk genoeg uit ziet om aan te bellen. Hoe ziet het huis van Mina Driepoot eruit volgens de juryleden? En dat van Boele de Beer? Dat van de oude heer Raas?

Laat hen verschillende huizen tekenen: een huis dat vertrouwen inboezemt, eentje waar je durft aanbellen, eentje huis dat angst inboezemt...

Over de auteur

Op www.gideonsamson.nl kom je heel wat te weten over Gideon Samson. Laat de juryleden grasduinen op de website. De 21 vragen zullen ze vast leuk vinden.

Je kan met hen ook enkele recensies lezen en bespreken. Weten ze wat recensies zijn? Kennen ze websites of tijdschriften waarop/waarom recensies te vinden zijn?

Kennen de juryleden de boeken van Guus Kuijer? Sommige recensenten vergelijken Gideon Samsons schrijfstijl met die van Guus Kuijer. Klopt dat? Wie krijgt zin om Guus Kuijer te gaan lezen? Wie wil nog meer lezen van Gideon Samson?

Wie heeft een vraag aan Gideon Samson? Laat de juryleden lezers een mail sturen: post@gideonsamson.nl. Op zijn website belooft hij om altijd terug te schrijven. Het kan alleen wat lang duren soms.

Tot slot: www.kjv.be

Laat de juryleden online hun zeg doen bij het boek en/of lees er de commentaren van andere juryleden.

www.kjv.be → Welke boeken moet ik lezen → groep 4

Klik op de cover om commentaar te geven bij dit boek

Heb je foto's of tekeningen gemaakt? Toon ze online!

www.kjv.be → Prikbord → groep 4